

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

10 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Vladimir Timofti,

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei de pușcași de gardă nr. 60 Pavlograd din 16 iulie 1944, în cauza penală în privința lui

*Melcov Arsentii xxxx, născut în anul xxxx,
originar din xxxx xxxx.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al diviziei de pușcași de gardă nr. 60 Pavlograd din 16 iulie 1944, Melcov Arsentii a fost condamnat în baza art.2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943 la 15 ani muncă silnică, cu interdicție în drepturi pe un termen de 3 ani și cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței Melcov Arsentii a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, fiind mobilizat în armata roșie, în septembrie 1941 a fost luat în prizonierat și, ulterior, a fost trimis în lagărul pentru prizonieri militari. În luna mai 1942, Melcov Arsentii s-a angajat benevol în serviciul ocupanților în calitate de staroste în colhoz, funcție pe care a exercitat-o până în martie 1944. În calitate de staroste, Melcov Arsentii a executat toate dispozițiile autorităților române, a participat la colectarea produselor agricole pentru armata română, trimitea oamenii la executarea diferitor lucrări, iar în cazul în care aceștia refuzau să muncească, îi maltrata.

În ședința de judecată, inculpatul Melcov Arsentii și-a recunoscut pe deplin vinovăția în cele incriminate și a declarat că, în anul 1941, a fost mobilizat în armata roșie fiind înrolat în batalionul de muncă și trimis la construcția fortificațiilor de apărare din or. Odessa. În septembrie 1941 batalionul în care el își făcea serviciul militar a nimerit în încercuire și a fost luat de către trupele nemțești în plen, mai apoi transferat în lagărul pentru prizonieri, dar în curând a fost eliberat. A revenit acasă la locul de baștină în s. xxxx, teritoriul la acel moment ocupat temporar de armata română. În anul 1942 s-a angajat la serviciul la autoritățile române în calitate de staroste, exercitând această funcție până în martie 1944. În

calitatea sa de staroste a executat toate indicațiile autorităților române, a recunoscut că au fost cazuri când unii cetățeni erau maltratați, însă doar pe motiv că refuzau să lucreze.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei de pușcași de gardă nr. 60 Pavlograd din 16 iulie 1944, cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, adjunctul Procurorului General invocă faptul că probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului Melcov Arsentii în baza art.2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul prin acțiunile lui a participat la săvârșirea răfuielilor și aplicarea actelor de violență față de populația pașnică și prizonierii armatei sovietici.

A mai menționat recurentul că instanța de judecată a încălcat dreptul la apărare al inculpatului, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea acestuia era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Melcov Arsentii, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin.(1) pct.44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit prevederilor art.3 lit. a) al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „*pentru trădare de patrie*”.

Astfel, hotărârea de condamnare a lui Melcov Arsentii este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

Astfel, potrivit dispozițiilor art.3 lit. a) din Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Melcov Arsentii urmează a fi reabilitat.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile de condamnare a lui Melcov Arsentii, ca fiind afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Reieșind din cele menționate și potrivit prevederilor art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare în privința lui Melcov Arsentii, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și reabilitarea lui.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), art.453 alin.(1), art. 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al diviziei de pușcași de gardă nr. 60 Pavlograd din 16 iulie 1944, în privința lui *Melcov Arsentii xxxx*, condamnat în baza art.2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 decembrie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico